

Янна Терманнинг «Умид» юлдузи

Келгуси сонларда ўқинг

Ишловчи аёллар меҳнатига розими?

Келгуси сонларда ўқинг

Юрт тараққиёти йўлида бирлашайлик!

Ishonch

2019 йил 10 январь • пайшанба • № 5 (4134)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Президентимиз ташаббуси билан халқимиз ҳаётини янада фаровонлаштириш, юртимизнинг туман ва шаҳарларини обод масканларга айлантириш, шунингдек, давлат ҳокимияти органлари ҳамда мутасадди раҳбарларнинг аҳоли билан бевосита мулоқотини йўлга қўйиш орқали мавжуд муаммо ва камчиликларни бартараф этиш мақсадида ташкил этилган Жамоатчилик комиссиясининг фуқаролар билан мулоқотлари Юнусобод туманида давом этмоқда.

«Буюк Турон», «Минор», «Мирзо Улуғбек», «Матонат» маҳаллалари аҳли иштирокидаги учрашувда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси, Жамоатчилик комиссияси раҳбари Қудратилла Рафиков тумандаги ҳолатни таҳлил қилар экан, қилинган ишлар ҳамда истиқболдаги вазифаларга эътиборни қаратди.

Шундан сўнг маҳаллалардаги мавжуд ҳолатни ўрганиш, уйма-уй юриб хонадонлардаги

вазят билан танишиш мақсадида ташкил этилган ишчи гуруҳ томонидан аниқланган масалалар ҳамда маҳалла фуқароларининг мурожаатлари тингланиб, мутасаддилар ҳукмига ҳавола қилинди.

Жумладан, «Буюк Турон» маҳалласида 1930-1935-йилларда қурилган кўпқаватли таъмирталаб ҳолга тушиб қолган уйлар мавжуд. Уй-жойга муҳтож оилалар бор. Бундан ташқари, маҳалла ҳудудида қу-

рилиш ишлари кетаётгани тўғрисида айрим хонадон эгалари юзга келаётган ноқулайликлардан норози эканини билдиришди. Шу маҳаллада яшовчи Гулнара Абдуллаеванинг айтишича, 1-уйда марказий иштиш тизимида тез-тез узилшлар бўлади. Бир неча марта тегишли ташкилотларга мурожаат қилишганига қарамай, ҳалгача ижобий натижа бўлгани йўқ.

«Матонат» маҳалласида за-

Мулоқот давом этади

Жамоатчилик комиссияси Юнусободда

ТАФСИЛОТ
Мамлакатимиз ижтимоий ҳаётига тааллуқли энг муҳим воқеа-ҳодисалар «Ishonch» нигоҳида

НИХОДАН ЎТИШ ОСОНЛАШДИ

Эндиликда фуқаролар порталдаги шахсий кабинетлари орқали онлайн тарзда никоҳдан ўтиш ҳақидаги ариза билан ФХДЭ бўлимига мурожаат этишлари мумкин. Бу ҳақда Давлат хизматлари агентлиги Матбуот хизмати маълум қилмоқда.

Никоҳланувчи шахслар ўзларининг электрон рақамли имзоси билан ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали никоҳни қайд этиш учун ариза беради, – дейди Давлат хизматлари агентлиги бўлим бошлиғи Давронбек Равшанбеков. – ФХДЭ бўлими масъул ходими «ФХДЭ ягона электрон ахбороти» тизими воситасида аризани қабул қилади ва никоҳланувчиларга электрон шаклда тиббий кўрикка йўлланма ҳамда никоҳни қайд этиш мuddати ҳақида маълумот юборади.

Шундан сўнг фуқаролар никоҳни қайд этиш кунини ФХДЭ бўлимига ўзларининг шахсини тасдиқловчи ҳужжат – паспорт билан боришади.

ШУНИСИ ЕТМАЙ ТУРУВДИ: «КЎРШАПАЛАК УЯСИ»

Кейинги пайтларда ижтимоий тармоқларда, хусусан, «Фейсбук» саҳифаларида янги молявий пирамида – «Кўршапалак уяси» оммалашаётгани ҳақида гапирилмоқда. Телеграммдаги «davletov.uz» каналининг хабар беришича, бозор, чойхона ҳамда жамоатчилик масканларида нотаниш одамларнинг кўршапалак уяси сотиб олаётгани, бу орқали катта пул ишлаш мумкинлиги тўғрисидаги мишмишлар қулоққа чалинапти.

«Совун пуфаги сингари шишириладиган бу каби схема-лардан фақат пирамида пойдеворида турганларгина манфаатдор бўлади, пирамида ҳаётининг қолган барча босқичларида қўшилганлар фақат қурбон бўлиш функциясини бажаради», – деб оголантирилади хабарда.

Олди-сотди объекти қобийига ўралган чалғитувчи пирамидалар илгари гирялар ва тикув машиналари мисолида намоён бўлган. Эслатиб ўтамиз: кўршапалак уяси ҳам, гиря ҳам, эски тикув машиналари ҳам қиймат манбаи эмас, уларни сотиб олиш орқали иқтисодий, нумизматик ёки тарихий қўшимча қиймат яратилмайди. Буларнинг барчаси йўқни бор қилиб кўрсатиш, холос.

ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИДА ЯНГИ ЛАВОЗИМ

Хукумат қарори билан «Фермер хўжаликлари ташкилотларида меҳнатни муҳофаза қилиш хизматини яратиш ва фаолиятини ташкил этиш тартиби тўғрисида»ги низом тасдиқланди.

Унга мувофиқ, иш берувчи ташкилотда меҳнатни муҳофаза қилиш ва йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматларини ташкил қилиши шарт.

Якка тартибдаги тадбиркорлар, шунингдек, фермер хўжаликларида меҳнатни муҳофаза қилиш буйича мутахассис лавозими жорий этилади ёки хизмат функцияларини бажариш махсус тайёргарликка эга ходимга топширилади.

Хизмат ходимлари иш берувчидан бундай турдаги ишни бажаришга рўхсати бўлмаган, тиббий кўрикдан ўтмаган, меҳнатни муҳофаза қилиш буйича йўриқномаси йўқ, шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланмайдиган шахсларни ишдан четлатишни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

ПРОПИСКАГА ҚЎЙИШ... ЭНДИ МУАММО ЭМАС!

Фуқароларни доимий прописка қилиш ва пропискadan чиқаришга доир давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти лойиҳаси ишлаб чиқилди ва regulation.gov.uz сайтида жойлаштирилди.

Ушбу маъмурий регламент фуқароларни Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда (Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳридан бўлак) доимий прописка қилиш ва пропискadan чиқаришга доир давлат хизматини кўрсатиш тартибини белгилайди. Маъмурий регламент орқали фуқароларга композит хизмат, яъни бир вақтнинг ўзида туркум хизматлар кўрсатилиши режалаштирилмоқда. Жумладан, фуқаро доимий пропискadan чиқиш ёки прописка қилиш учун Давлат хизматлари марказларига қилган мурожаати орқали бир вақтнинг ўзида унга доимий пропискага доир хизмат билан бирга ҳарбий ҳисобга қўйиш ва ундан чиқаришга доир хизматлар ҳам кўрсатилади.

Ушбу хизмат жорий йилнинг дастлабки чорагидан ҳаётга татбиқ этилиши режалаштирилган.

Кўзгу

МУРОЖААТЛАР: БЕПИСАНДЛИК ҚАЧОНГАЧА?

Ўтган йили тахририят почтасига 200 га яқин мурожаат келиб тушди. Улар асосида 139 та танқидий материал тайёрланиб, газетада чоп этилди. Қолган мурожаатлар тегишлилиги буйича давлат идоралари ва бошқа ташкилотларга юборилди. Уларда баён этилган муаммоларнинг аксарияти ўз ечимини топгани кувонарли, албатта. Лекин давлатимиз раҳбарининг Парламентга тақдим этган Мурожаатномасида таъкидланганидек, «йил мобайнида амалга оширган ишларимиз рўйхатини узоқ давом эттириш мумкин. Лекин бундай мисолларни келтириш, қайд этишдан мақсад – ўтган бир йиллик тараққиёт йўлимизни холисона ва танқидий баҳоладан иборат».

3 >

Шахсий фикр
Биринчи мақола
КОНУН ТИЛИ
Халқона бўлса...

Коллеж ўқувчиси тенгдошига тиг урди... Жисмоний тарбия ўқитувчиси ўқувчининг тоғаси томонидан пичокланди... Хоразмда ўри сазойи қилинди... Автотураргоҳда бир йигитни уч киши дўппослади... Кишини ларзага соладиган хабарлар оқими бу билан тўхтамайди, шиддат билан яна давом этади: бу қандай гапки, 14 нафар ўқувчи бир бўлиб тарих ўқитувчисини калтаклаган. Оқибатда ўқитувчи жиддий тан жароҳати билан касалхонага ётқизилган...

4 >

Соғлом авлод – юрт бойлиги

Ойдин йўл манзилга элтади

Бугунга келиб мамлакатлар ва халқлар билан бир қаторда умуминсоний манфаатлар ривожига ҳам сезиларли даражада кучайди. Айнан шу паллада Ўзбекистон тараққиётнинг

устувор йўналишларини таъминлашга қаратилган ислохотларни аниқ-равшан белгилаб олган ҳолда дунё ҳам-жамиятининг эътиборини қозониб бораётди.

2 >

Менга сўз беринг

Мактабгача таълим тизими узлуксиз таълимнинг бирламчи, энг асосий бўғини ҳисобланади. Мутахассислар фикрича, инсон умри давомида оладиган маълумотларнинг 70 фоизи 5 ёшгача бўлган даврга тўғри келади. Айнан шу даврда болада илк кўникма шаклланади. Мактабгача таълим тизимида сифатли тарбия топган бола умумтаълим мактабига ортиққа қийинчиликсиз мослашади.

Эртанги кун шуъласи

Мактабгача таълим вазирлиги ташкил этилганига ҳам бир йилдан зиёд вақт ўтди. Мамлакатимизда қарийб 1000 та болалар боғчаси қурилиб ишга туширилгани, мактабгача ёшдаги болаларнинг 35,4 фоизи таълимга жалб этилиб, умумий қамров аввалги йилга нисбатан 7 фоиздан ошгани, бу масканларда таълим мазмуни сифат жиҳатдан янгиланиб, илғор дунё тажрибаси кенг жорий этилаётганини чинакам инқилобий ўзгариш деб баҳолаш мумкин.

3 >

Жамоатчилик комиссияси Юнусободда

«Мирзо Улуғбек» маҳалласи ҳудудидаги 15-кўп қаватли уйнинг ховлисида жойлашган иссиқлик таъминоти тизимига қарашли узел биноси қаровсиз аҳволда. Том қисми ёпилмаган. Бинодан ўтувчи иссиқ сув қувурларнинг ўрамалари эскириб, йиртилиб кетган. Қувурлардаги сув иссиқлиги даражасида пасайиш ҳоллари кузатилмоқда. 1-, 2-, 2а-, 70-кўпқаватли уйларда кеч соат 23:00 дан кейин иситиш тизими босими кескин пасайиб, хонадонлар совиб кетади.

Ишчи гуруҳининг ўрганишлари давомида «Мирзо Улуғбек» маҳалласида айрим муаммолар борлиги қайд этилди. Жумладан, Халқобод 1-тор кўчасининг 50 метр масофаси таъмирталаб. 4 та эски симёғочлари қолиб кетган. 23-хонадонда яшовчи опа-сингиллар Д.Латипова ва Т.Латипова 2- гуруҳ ногиронлари бўлиб, дори-дармон ва моддий ёрдамга муҳтож.

17-кўпқаватли уйда яшовчи Г.Дубина подъездда кучли газ ҳиди мавжудлигидан шикоят қилган. 70-уйдаги барча лифлар носоз аҳволда.

«Минор» маҳалласи раиси Ўткир Муҳаммаджоновнинг айтишича, маҳалла ҳудудида оқова сувлари учун ариқлар йўқлиги сабабли барча кўпқаватли уйлар олдида ёғингарчилик кунлари қўлмақлар ҳосил бўлиб, йўловчиларга катта қийинчилик туғдиради.

Маҳаллада яшовчи Муҳаббат Мирзаевнинг айтишига кўра, 9-мактаб орқа томони ва мусиқа мактабининг олди томонидаги йўллар ёмон аҳволдалиги сабаб ёғингарчилик кунларида мактаб ўқувчилари азият чеқмоқдалар. 97-кўпқаватли уй атрофида болалар майдончаси йўқ.

9-мактаб директори Малика Мақсудбекова эса шу яқин атрофда мудофаага қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти жойлашгани, улар асосий кириш қисми олдидаги йўлда амалиёт машиналарида синов ўташи ва бу болалар учун хавф туғдираётганидан арз қилди.

Мудофа вазириликка қарашли мактабга таълим муассасаси раҳбарияти мазкур боғчанинг озик-овқатлар сақланадиган омборида сув тошгани, совуқ сув қаердан сизиб чиқиши сабабли икки йилдан бери болалар учун берилмаган озик-овқатларни сақлашда қийинчиликка дуч келинаётганини айтиб, муаммони ҳал этишда амалий ёрдам сўради.

Мулоқот чоғида ижтимоий ҳимояга муҳтож, имтиёзли уй-жой масаласида ёрдам сўраган, тадбиркорлик фаолиятини бошлашга қийналаётган фуқароларнинг муурожаатлари тингланди. Юзага чиққан ҳар бир муаммони ижобий ҳал этиш ва кейинги ўрашувларда халқ олдида амалга оширилган ишлар бўйича ахборот бериш учун туман ҳокимлиги ҳамда тегишли мутасадди ташкилотлар вакилларига зарур топшириқлар берилди.

Аъзам АБУЛҲАЙОВ,
«Ishonch» мухбири

41

Мурожаатномада «Халқимиз генофондини мустаҳкамлаш мақсадида тиббий хизмат сифатини яхшилаш ва қўламини кенгайтириш лозим»лиги, «бош мақсади- миз – нафақат касалликларни даволаш, балки унинг олдини олиш» эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Соғлиқни сақлаш, соғлом авлодни шакллантириш устувор йўналишлар сифатида алоҳида тилга олинди. 2017 йилда бошланган кенг қўламдаги ишларнинг мантиқий давоми сифатида, бугунги кунда кардиология, жарроҳлик, кўз микрохирургияси, урология, терапия ва тиббий реабилитация, эндокринология, пульмонология ва фтизиатрия, акушерлик ва гинекология, дерматология ва венерология, педиатрия ва бошқа йўналишлардаги махсус илмий-амалий тиббиёт марказларида юқори сифатли хизмат кўрсатилмоқда. Ушбу шифо муассасаларида ҳар йили 50 мингга яқин юқори технологияли мураккаб операциялар бажарилади, 600 минг нафардан кўпроқ беморга амбулатор хизмат кўрсатилади. Олимларнинг долзарб мавзулардаги илмий изланишлари натижасида тиббиётнинг йигирмадан зиёд йўналишлари бўйича 1000 дан ортик даволаш-диагностика стандартлари ишлаб чиқилди.

Миллат генофонди ҳақида сўз юритилганда, биринчи навбатда, оналар ва болалар саломатлиги, соғлом оила ва унда бенуқсон фарзанд дунёга келиши борасида ғамхўрлик қилиш назарда тутилади. Бугунги кунда ҳомиладор аёллар ва чақалоқларда патологияни барвақт аниқлашни таъминлайдиган замонавий перинатал марказлари, «Она ва бола» скрининг марказлари фаолияти такомиллаштирилиб, туғма ва ирсий касалликларни ташхислаш, даволаш ва улар профилактикасининг замонавий усуллари жорий этилаётди.

Давлат раҳбарининг Мурожаатномасида ногиронлиги бўлган болалар ва уларнинг оила аъзоларини, боқувчисини йўқотганларни ўн олти ёшгача ижтимоий муҳофаза қилиш масаласи доимий эътибор марказида туриши кераклиги кўрсатиб ўтилди. Умрини ногирон фарзандларига қараш, парвариллашга бағишлаган оналар учун алоҳида ижтимоий нафақа тури жорий этилиши таъкидлаб ўтилди.

Республика Президентининг 2016 йил 2 ноябрдаги «2016–2020 йилларда Ўзбекистонда оналик ва

Ҳикмат

Барча эзгу амаллар ниятга боғлиқ, ҳар бир кишига фақат ният қилган нарсаси берилади.
Имом Бухорий

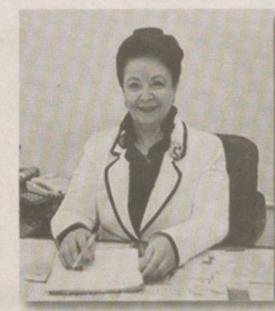
болаликни муҳофаза қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳамда 2017 йил 25 декабрдаги қарори билан тасдиқланган «2018 – 2022 йиллар даврида болаларда туғма ва ирсий касалликларни барвақт аниқлаш Давлат дастури»да кўрсатиб ўтилган қатор вазифалар ижроси, шак-шубҳасиз, тўпланиб қолган кўплаб муаммоларга чек қўйди.

Кўрилатган чора-тадбирлар самараси ўлароқ, 2018 йилда республика ва минтақавий «Она ва бола» скрининг марказлари томонидан 250 минг нафарга яқин хавфли гуруҳга кирувчи ҳомиладорлар текширилди. Уларнинг қарийб 3400 нафаридан ривожланишида туғма нуқсонлар ва ирсий касалликлар бўлган ҳомила аниқлангани боис ҳомиладорликни вақтида тўхатиш тавсия қилиниб, ногирон болалар

Limited» (Ҳиндистон), Кореянинг ИнҲа университети госпитали, Ёнсей университети госпитали, «Суанжин» фонди, АҚШнинг «Resource and Polici Exchange» халқаро ташкилоти, «Junior Chamber International» (Корея) ёшлар ташкилоти, «Jahon invest plast» МЧЖ каби кўплаб ташкилотлар ва идоралар билан кўмакдошлик, ҳамкорлик фаолиятини юритаётди.

Хусусан, 2018 йилда АҚШнинг «Ameri Cares», «TOMS Shoes Inc» ташкилотлари томонидан «Тенг имкониятлар» лойиҳаси доирасида болалар ва ўсмирлар учун ёзги оёқ кийимларидан иборат мурувват юлкери «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси кўмағида бепул келтирилди. «Ameri Cares» халқаро ташкилотидан эса дори-дармон воситалари беғараз ёрдам сифатида ўз эгаларига етказиб берилди.

бола, лаб- танглай нуқсонлари, куйишдан кейинги асоратлар, оёқ ва қўл нуқсонлари ташхислари билан 316 нафар бемор

Светлана ИНОМОВА,
«Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди бошқаруви раиси

доирасида юртимизнинг барча ҳудудларида кўча текширувлар амалга оширилмоқда. Қайд этиш кераки, тиббий текширувлар ҳомиладор аёлларнинг соғлиғини асраш, туғиладиган болаларнинг касалликларини эрта аниқлаш ва тизимли чоралар кўришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Фуқароларимизнинг соғлиғини сақлаш, аҳолига сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш масаласи ҳукуматимизнинг доимий эътиборида бўлиб, белгилаб берилган устувор йўналиш ва вазифалардан келиб чиққан ҳолда, соғлиқни сақлаш тизими ҳолати ҳамда аҳолига кўрсатилаётган ижтимоий ёрдам сифатини тизимли ўрганиш ва мавжуд муаммоларни бартаараф этиш бўйича доимий ишловчи ишчи гуруҳининг ҳудудларда аҳолига тиббий хизмат кўрсатиши, дори воситалари таъминотини янада яхшилаш, соҳага оид ислохотларни самарали татбиқ қилиш борасидаги ишлари давом этаётди.

Янги ислохотлар, ўзгаришлар халқимизда умид ва шижоат, ватан равнақи йўлида астойдил интилиш уйғотгани бугун ўз самарасини бермоқда. Энг асосийси, юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламдаги ўзгаришлар одамларда мамлакатимиз тараққиётига бўлган ишончини янада оширди. Кўтаринки руҳ ва интилиш кучайиб, давлатга камарбаста бўлишдек олижаноб туйғуга айланди.

Айниқса, ёшларимиз Президентимизнинг орзу-мақсадларини рўёбга чиқарувчи куч сифатида майдонга чиқаётгани, улар қалбида жўш ураётган Ватанга муҳаббат туйғуси, иштиёқ, шижоатни кўриб, фахр-ифтихорга тўласан киши. Уларнинг ўқиш ва ишида, фаолиятида ўз юртига нисбатан садоқат, меҳр-муҳаббатни кўриш қанчалар мароқли эканини сўз билан ифодалаш қийин.

«Нияти улуғ халқнинг – иши ҳам улуғ, ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади» дея таъкидлади Президентимиз Мурожаатномасида. Мамлакат фаровонлиги, эл-юрт равнақи йўлидаги режа ва мақсадларнинг улуғлиги барчамизга куч бағишлайди. Бу эса жорий йил муваффақиятларга бой бўлишидан далолат беради.

Ойдин йўл манзилга элтади

туғилишининг олди олинди.

«Соғлом авлод учун» фонди ҳам бир қатор давлат идоралари, вазирликлар, ташкилотлар билан ҳамкорликда ушбу эзгу мақсадларга ҳамоҳанг фаолият юритмоқда. Фонднинг 14 минтақавий филиали ва 100 дан ортиқ таянч маскани аҳолига тиббий кўмак, халқаро ҳамкорлик, меҳр-мурувват, маданий-маърифий, ўкув-соғломлаштириш ҳамда спорт йўналишидаги муҳим дастурлари орқали хизмат қилиб келмоқда.

Фонд бир неча йиллардан буён «Friedensdorf International» халқаро ташкилоти (Германия), «Artemis Medikall serservices

бола даволаниб, соғломлаштирилди.

Эътироф этиш жоизки, бундай беғараз ёрдам, мураккаб жарроҳлик операциялари халқлар ва мамлакатлар ўртасида умуминсоний қадриятларнинг мустаҳкам ўрин олганидан дарак беради.

Олис, бориш қийин бўлган туманлар аҳолисига тиббий-ижтимоий патронаж хизмати кўрсатиш тизимини яратиш, «Саломатлик поездлари»ни ташкил этиш, мураккаб тиббий операциялар ўтказишга муҳтож болаларни етакчи хорижий клиникаларда даволашнига жўнатиш борасидаги ишлар соғломлаштириш йўналишида самарали натижаларни бермоқда.

Жумладан, Фонднинг кўча тиббий-ижтимоий ёрдам маркази кўча бригадалари томонидан йил мобайнида 268 805 та тиббий текширув ўтказилган бўлиб, шундан 141 971 нафар аёл, 65 318 нафар бола, 32296 нафар ўсмир ҳамда 29 220 нафар эркакни қамраб олган ҳолда бепул тиббий текширувлар амалга оширилди, шунингдек, беғараз дори-дармонлар тарқатиб келинмоқда.

Турли ижтимоий фестиваллар, танловлар, спорт мусобақалари ҳамда ёш авлод жисмоний, маънавий ва ақлий ривожланишига хизмат қилувчи кўплаб тадбирлар, лойиҳаларда юртимиз ёшлари фаол иштирок этаётгани ҳам қувонарли ҳолдир.

Она ва бола саломатлигини асраш йўлидаги энг йирик лойиҳалардан бири, бу – ҳомиладор аёлларни скрининг текширувидан ўтказишдир. Ушбу лойиҳа

Хориждаги нуфузли клиникаларда ушбу ташкилотлар кўмағида юзлаб хаста болалар бепул операция қилиниб ва соғломлаштирилди. Ҳамкор ташкилотлар госпиталларининг малакали шифокорлари республикамиз вилоятларида аҳолини бепул чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказиши ҳам таҳсинга лойиқ ишлардандир.

Жумладан, 2018 йил мобайнида туғма оёқ ва қўл нуқсонлари, куйишдан сўнгги асоратларнинг оғир даражалари диагнозлари билан 26 нафар бемор бола Германия клиникаларига, юрак туғма нуқсонининг мураккаб турлари бўйича 18 нафар бемор бола Корея Республикасига даволанишга юборилди.

Бундан ташқари, Германиянинг «Friedensdorf International» ташкилоти грант маблағлари доирасида республикамиз клиникалари ҳамда хорижий илғор клиникаларда туғма юрак нуқсонли бўлган 140 нафар бемор

Касаба уюшма етакчиси

Қашқадарь вилояти

Ортада қолган йил институтимиз жамоаси учун муваффақиятларга бой бўлди. Чунончи, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши томонидан ўтказилган Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш бўйича кўрик-танловнинг республика босқичида «Энг яхши касаба уюшма қўмитаси» номинациясида қўмитамиз 2-ўринга лойиқ топилди.

Бугина эмас, танловнинг «Энг яхши ташкилот» номинациясида ҳам институтимиз республикада иккинчи бўлди.

Маълумки, Федерациянинг «Ўз қасбининг моҳир эгалари» танлови турли меҳнат жамоаларидаги фидойиларни рағбатлантириш, уларнинг профессионаллик даражасини ошириш, «Устоз-шогирд» аъёнларини қўллаб-қувватлашга хизмат қилаётди. Институтимизнинг «Иқтисодиёт» кафедраси доценти Зебо Шохўжаева мазкур танловнинг вилоят босқичида ғолиб деб топилди, республика босқичида иккинчи поғонадан жой олди.

Бундан ташқари, меҳнат соҳасида изланиш ва тадқиқотлар олиб бораётган катта илмий ходим-изланувчилар фаолиятини қўллаб-қувватлаш мақсадида ўтказилаётган «Илмий тадқиқотлар учун грант ҳамда стипендиялар» тақдирлари билан биз учун омадлик бўлди.

Муваффақиятлардан руҳланиб

Олий ўқув юрти маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси ҳамкорликда ташкил этган танловнинг институт босқичида 5 нафар ходим илмий тадқиқотлар учун грант танловига, 16 нафар талаба эса стипендия учун ҳужжат топширди. Пировардида, икки нафар ходим ва уч нафар талабанинг илмий тадқиқот ишлари республика босқичига тақдим этилди.

Федерация Кенгаши эълон қилган сарҳисоб якунида эса «Иқтисодиёт» кафедраси катта ўқитувчиси Отабек Омонов ғолиб деб топилди, унга энг кам иш ҳақининг 35 баробари миқдорда бир марталиқ махсус грант маблағлари топширилди.

Кези келганда, касаба уюшмалари эҳтиёжманд оилаларнинг иқтидорли ва билимга интилувчан фарзандларини ижти-

мой қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратиб келаятигани алоҳида таъкидлашни истардим. Хусусан, институтимизнинг «Муҳандис-техника» факультети 3-босқич талабаси Урол Рўзибоев йил сарҳисобиде касаба уюшма стипендианти деб эълон қилинди ва у олти ой мобайнида мамлакатда жорий қилинган энг кам иш ҳақининг беш баробари миқдорда стипендия оладиган бўлди.

Албатта, бу ютуқлар олий ўқув юртимизнинг ҳар бир ходими ва талабасини руҳлантиради, тинимсиз изланиш, илм-фаннинг янги чўққиларини забт этишга ундайди. Ўз навбатида, иш берувчи ҳамда касаба уюшма қўмитаси ўртасидаги ижтимоий шериклик тамойилларининг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Унутмаслик кераки, касаба уюшмаларининг ҳар бир хайрли тадбири, танлови, таъбир жоиз бўлса, ташаббуслари, энг аввало, бошланғич ташкилотларга етиб бормоғи, ижроси таъминланиши жуда-жуда муҳим. Бинобарин, ўтган йилги муваффақиятларнинг 2019 йилда ҳам давомли бўлиши учун янада ғайрат-шижоат кўрсатиш ниятидамиз.

Файзиддин ТИЛОВАТОВ,
Қарши муҳандислик иқтисодиёт институти ходимлари ва талабалари касаба уюшма қўмитаси раиси

«Ishonch»га жавоб берадилар

Ходимлар иш ҳақини олишди

Нукус шаҳрида яшовчи фуқаро О.Султоновнинг муқаддам ишлаган корхонасидан иш ҳақини ололмаётгани билан боғлиқ ҳолатлар бўйича таҳририятга йўллаган аризаси Бош Прокуратура томонидан текшириб чиқилди. Унга қўйидаги мазмунда муносабат билдирилди:

«Фуқаро О.Султонов муқаддам «Нукус қалалик сауда комплекси» МЧЖда юристконсултант вазифасида ишлаган ва 2018 йилнинг 2 июлида ўз аризасига кўра, у билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинган.

Аризани текшириш давомида О.Султоновга берилмаган 403 358 сўмлик иш ҳақи тўлиқ ундириб берилди. Бундан ташқари, жамиятдан иш ҳақларини олган 40 нафар ишчи-ходимларга ҳам 69 млн. 279 минг 286 сўмлик иш ҳақи берилиши таъминланди.»

41 Мактабгача таълим бўйича қабул қилинган қарорнинг нақадар ҳаётийлигини таъкидлаш мақсадида биргина мисол келтирамиз. Утган асрнинг охириги йилларида Бахмал туманида болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш кўрсаткичи жуда паст даражада эди. Туман ҳокимлиги раҳбарлигида аҳоли яшаш манзилларида бўш турган биноларни таъмирлаш, 6-7 нафар болани бир гуруҳга жамлаган ҳолда хонадон боғчалари, дарсдан сўнг бўшаган синф хоналарида 5-6 ёшли болалар учун қисқа муддатли гуруҳлар ташкил этиш, мактаблар қошидаги тайёрлов гуруҳларини кенгайтириш ҳисобига мактабгача ёшдаги болаларнинг қарийб 30 фоизи таълимга жалб этилиб, қамров сезиларли даражада кўтарилган. Шундай ҳаракатлар туфайли туман таълим самардорлиги бўйича қатор йиллар вилоятда пешқадамликни қўлдан бермай келди.

Ўқув-тарбия жараёнига бошқарувнинг янги механизмлари ва сифат-самардорлигини жорий этиш, жамиятда ўқитувчи касбининг нуфузини ошириш, умумтаълим муассасаларининг моддий-техник ҳолатини яхшилаш орқали халқ таълими тизимини янада такомиллаштириш қанчалар ҳаётий зарурат эканини 2018 йилнинг 5 сентябрида «Халқ таълиминини бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Президент фармони қабул қилинган ҳам аққол тасдиқлаб турибди. Унга биноан бошланғич ва юқори синф ўқитувчиларининг ойлик маошлари тенглаштирилиши, жорий йилдан эса ойлик иш ҳақи миқдори 54 фоизга, олий тоифадаги педагогларни 64 фоизга етказиш кўзда тутилгани, шунингдек, педагог ҳодимларга яна қатор имтиёзлар берилиши таълим-тарбия давлат ва жамиятнинг нафақат бугунги, балки эртанги кунини ҳам ҳал қиладиган муҳим ва устувор масала эканининг амалдаги исботи десак, айтиш ҳақиқатни айтган бўламиз.

Унда нодавлат умумтаълим ташкилотлари тармоғини янада ривожлантириш, адолатли кадрлар сиёсатини юритиш, 2019 йил 1 январдан бошлаб Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш

давлат инспекцияси томонидан туман (шаҳар)лар кесимида танлов асосида умумтаълим муассасалари фаолияти самардорлиги бўйича рейтинг тузиш ва унинг янги раёни оммавий ахборот воситалари орқали эълон қилиш, Давлат инспекциясининг веб-сайтида жойлаштириш, ўқувчилар билим даражасини халқаро дастур ва тадқиқотлар даражасига етиши алоҳида қайд этилган.

Фахрий педагоглар билан суҳбатлар жараёнида шу нарсага амин бўлдимки, таълимда 3 ҳолатга алоҳида эътибор қаратиш лозим: сифат, адолат, шаффофлик. Эътибор қилсак, давлат раҳбарининг ҳам, халқимизнинг ҳам талаби шу. Ютуқлар калити ҳам аслида шунда. Ҳассос шоиримиз Абдулла Ориповнинг «Муаллим камолот ичра кўзгудир» деган ташбеҳини бир ёдга олайлик-а!

Халқимиз хоҳиш-истағига кўра 11 йиллик умумий ўрта таълим қайта

рус тили, биология, чет тили бўйича мутахассис кадрларга эҳтиёж мавжуд. Бинобарин, педагогика йўналишидаги олий ўқув юртлири мутасаддилари жойлардаги ҳақиқий аҳволни чуқур ўрганиб, тегишли чора кўрсалар, мақсадга мувофиқ бўларди.

Қолаверса, педагогик жамоалар ва кўп сонли ота-оналар мактаб давридаёқ болаларни ўқитувчилик касбига қизиқтириши алоҳида аҳамият касб этади. Шу ўринда биргина мисол: республика миқёсида мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган сўров натижаларига кўра бор-йўғи 7 фоиз ўқувчи ўқитувчилик касбини танлаганига нима дейсиз? Ваҳоланки, Хитойда бу кўрсаткич 55 фоизни ташкил этади. Бундан ташқари, шу пайтгача умумтаълим мактаби ва ўрта махсус ўқув юртини тугаллаётган битирувчиларда олий ўқув юртига «ўқишга кира олмаганими?» деган «ҳадик» ҳам бор эди. Чунки кўп йиллар давомида би-

олий маълумот олиш даражаси яқин вақтларда бугунга нисбатан бир неча фоизга ошиши табиий ҳол, албатта.

Мамлакатимизда ёшлар тарбиясига берилаётган жиддий эътибор туфайли таълим тизимида ҳам салмоқли ишлар қилинмоқда. Вилоятимизда 2018 йил инвестиция дастури бўйича 27,8 млрд. сўмлик қурилиш таъмирлаш ишлари эвазига 22 та таълим даргоҳида капитал реконструкция ва мукаммал таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, улар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилди.

«Обод қишлоқ» дастури доирасида 35 та таълим даргоҳида қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилмоқда. Улардан 19 тасида ишлар якунланиб, қолган қисмини ҳам шартнома муддатларида фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда. Бу умумтаълим мактабларида ўқитишнинг икки сменалигига барҳам берибгина қолмай, ўқув сифатига ҳам ижобий таъ-

«Излаган имкон топади», дейди доно халқимиз. Зиё масканларининг ҳар томонлама ривожланиши учун ички им-

сида қатор ютуқлар қўлга киритилмоқда. Фаллаорол туманидаги 87-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабининг 9-синф ўқувчиси Гулинора Сулаймонова немис тили бўйича билимлар беллашувининг Республика босқичида фахрли ўринни эгаллади. У айти пайтда немис адабиёти дурдоналарини ўзбек тилига таржима қилиб, маданиятимиз ривожига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Ўқувчининг бу ютуқларга эришишига 32 йиллик меҳнат фаолиятига эга олий тоифали немис тили ўқитувчиси Фарида Султонованинг хизматлари катта. Заҳматқаш устоз, фахрий педагог шоғирлари билан узлуксиз иш олиб боради. Ҳафтасига тўрт кун тўғарак машғулоти ўтади. Ўқувчиларнинг грамматик саводини ошириб, мавжуд бўшлиқларни тўлдириб боради. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Вилоят халқ таълими ходимлари фахрийлар кенгаши истиқболда улкан режаларни кўзда тутмоқда. Ёш авлод тарбиясига меҳнати синган фахрий педагогларнинг яшаш шароитларини яхшилаш, уларнинг давлат билан ҳаммуносиб бўлиши, дам олишлари учун тегишли чора-тадбирларни белгилаш режалаштирилган.

Баркамол авлодни тарбиялаб етиштириш Президентимизнинг эзгу тилаги эканини ҳар қадамда сезиб ва ҳис қилиб турибмиз. Шу ўринда «Замонавий мактаб» давлат дастурининг тайёрлиши; ҳудудларда янги қиёфадаги Президент-мактабларининг иш бошлаши хайрли ва савоб ишларнинг узвий давомидир. Бу қўтлуг жараёнда жаззхаллик маорифчиларнинг ҳам олдинги сафларда бўлишига ишончимиз комил.

Сандақмад МИРЗАБЕКОВ,
Жиззах вилояти халқ таълими тизими
ходимлари фахрийлар кенгаши
раиси

Эртанги кун шуъласи

тиклангани, академик лицейлар фаолияти, шунингдек, педагог кадрларни тайёрлаш тизими давр талабига мувофиқ такомиллаштирилгани ҳам алоҳида эътиборга молик. Шу ўринда таъкидлаш керакки, бугунга келиб ўқитувчилар ўртасида соғлом рақобатни шакллантириш бўйича кенг қамровли ишларга йўл очилди. Ўқитувчи замон талабига жавоб берадигана ишлади, акс ҳолда малакали, изланувчан мутахассисга жойини бўшатиб беради.

Ҳозирда Жиззах вилояти халқ таълими бошқармаси тасарруфида 542 та умумтаълим мактаби бўлиб, уларда 246 мингдан зиёд бола тарбияланади. 12 минг нафар ўқувчи эса «Баркамол авлод» болалар ижодиёт марказларидаги тўғаракларда ўз маҳоратларини оширмоқда.

Айни пайтда умумтаълим мактабларида фаолият юритаётган 21 минг нафарга яқин ўқитувчининг 92 фоизи олий маълумотли кадрлар экани қувонарли ҳолдир. Шунга қарамадан, вилоятда математика ва информатика,

тирувчиларнинг атиги 9-10 фоизигагина талабалик nasib этарди.

Жорий йилда олий ўқув юртлирига қабулнинг адолатли ва шаффоф, усули жорий этилиши туфайли кўплаб иқтидорли ёшлар эзгу орзуларига эришдилар. Аминмики, бу ўз навбатида, қабул фойзаларини ҳам оширади. Республикаимизда янги олий ўқув юртлирининг ташкил этилиши, жаҳондаги нуфузли университетлар филиалларининг иш бошлаши, қабул квоталарининг кўпайиши ҳисобига умумтаълим мактаблари битирувчиларининг

сир этиши шубҳасиздир. Файласуф Конфуций «Агар сен халқингни бир йил боқмоқчи бўлсанг, бўғдой эк, ўн йил боқмоқчи бўлсанг, даракт эк, асрлар давомида боқмоқчи бўлсанг, билим, илм эк» дея бежиз таъкидламаган.

Бу билан нима демокчимиз? Таълим даргоҳлари ва унинг мутасадди раҳбарлари биргина бюджет маблағларига кўз тикиб қолмасликлар лозим. Улар маҳаллий ҳокимликлар ва жамоатчилик ёрдамида кўпдан-кўп яратувчанлик ишларига қодирдир.

Ҳикмат

Ҳаёт йўлида биринчи масала – мактаб масаласидир.
Фитрат

МУРОЖААТЛАР: беписандлик қачонгача?

41 Шу ўринда фуқароларнинг мурожаатлари

ва танқидий материалларга беписанд муносабатда бўлган, бу борадаги қонун талабларини бузган мутасадди ташкилотлар ҳақида сўз юритишни лозим топдик. Чунки матбуот жамият кўзгуси ҳисобланиб, жамоатчилик назоратининг муҳим кўринишларидан биридир. Шу маънода унга нисбатан лоқайдлик қонунни эътиборга олмастик деб баҳолашга лойик. Чунки «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги қонуннинг 7-моддасида «Оммавий ахборот воситалари таҳририятларидан келиб тушган мурожаатлар ушбу Қонунда назарда тутилган тартибда ва муддатларда кўриб чиқилади.

Оммавий ахборот воситаларига йўланган мурожаатлардан оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ жамоатчилик фикрини ўрганиш ва акс эттириш учун фойдаланилиши мумкин» деб кўрсатилган. Бу эса мурожаатларга беписандлик қилган давлат идоралари, ташкилотлар ва мансабдор шахслар қонун олдида жавоб бериши керак деганидир.

Куйида «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги ва «Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонун талабларини назар-писанд қилмаган давлат идоралари ва ташкилотларнинг тўлиқ рўйхати эълон қилинмоқда. Бундан кўзланган мақсад шуки, зора, жорий йилда улар ҳам хато-камчиликларини тузатишиб, қонун талабларига қатъий риоя қилиш... Ахир, ҳар бир мурожаат ортида инсон тақдири ва унинг манфаатлари турибди! Ниятимиз: мурожаатлар ўз вақтида кўриб чиқилсин! Қонунлар ишласин!

2018 йил давомида фуқароларнинг мурожаати ҳамда танқидий мақоаларга жавоб ёки муносабат билдирмаган давлат идоралари ва бошқа ташкилотлар рўйхати

Халқ таълими вазирлиги

- М.Тўрабоева. «Мактаб ўқувчиси қандай овқатланяпти?». 22-сон. 10-рақамли хат жўнатилган.
- О.Холиёрова. «Таътил пули бир йўла тўланса бўлмай-дими?». 47-сон. 30-рақамли хат жўнатилган.
- Ш.Дадахўжаева. «Фикрга фикр». 113-сон. 108-рақамли хат жўнатилган.
- Н.Шамсиев. «Маошлар ошди, масъулиятчи?». 135-сон. 136-рақамли хат жўнатилган.
- Р.Давлатов. «XXI асрдаги эски мактаблар». 137-сон. 133-рақамли хат жўнатилган.
- Н.Мусомов. «Ўнутилган кўрғон» 142-сон. 137-рақамли хат жўнатилган.

Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги

- М.Исмоилова. «Ишонч» телефонлари ишончлими?». 110-сон. 80-рақамли хат жўнатилган.
- М.Исмоилова. «Ютуқлар фахри, аммо...». 123-сон. 119-рақамли хат жўнатилган.

Туризмни ривожлантириш Давлат қўмитаси

- Д.Қабулова. «Қабристон эмас, музей бўлсин...». 127-сон. 124-рақамли хат жўнатилган.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси

- Н.Нўмонов. «Ҳозирча ҳисоб 2:3» 59-сон. 38-рақамли хат жўнатилган.
- С.Абдураҳмонов. «Шунча бўлурми ҳай-ҳай» 66-сон. 45-рақамли хат жўнатилган.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги

- Т.Холмирова. «Келиннинг пропискаси» 33-сон. 23-рақамли хат жўнатилган.
- Р.Шукурова, Д.Содиқова, Х.Нориев. «Ҳаво нега бузиляпти?», «Тиланчилардан қутилиш мумкинми?», «Гап фақат сотиш ва пул топилганими?». 67-68-сонлар. 54-рақамли хат жўнатилган.
- М.Умрзоқова. «Кексалар фақат чойхонага борадими?». 115-сон. 103-рақамли хат жўнатилган.

- М.Исмоилова. «Безакларни ғарблаштириб, ўзликни ғариблаштирманг». 114-сон. 110-рақамли хат жўнатилган.
- Таҳририят. «Қувурлар алмашиб бўлсин...». 122-сон. 113-рақамли хат жўнатилган.
- С.Исмоилов. Мурожаатнома. 26-сонли хат билан юборилган.

Қашқадар вилояти ҳокимлиги

- С.Ҳайдаров. «Аҳвол ҳамон ёмон». 14-сон. 5-рақамли хат жўнатилган.
- А.Абдиев. «Чирқочига хос эртак». 60-сон. 42-рақамли хат жўнатилган.

Адлия вазирлиги

- М.Исмоилова. «Ишонч» телефонлари ишончлими?». 110-сон. 82-рақамли хат жўнатилган.

Сирдарё вилояти ҳокимлиги

- О.Мамадалиева. «Кечикаётган одамлар». 26-сон. 15-рақамли хат жўнатилган.

«Beeline» компанияси

- Ж.Эргашев. «Beeline» пулни қайтарди, аммо...». 33-сон. 18-рақамли хат жўнатилган.

«Ўзстандарт» агентлиги

- Г.Абдурашидова. «Масъулиятсиз тадбиркорга чора борми?». 47-сон. 32-рақамли хат жўнатилган.

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети

- Ш.Мирзоалимова. «Исқоқми ё Ишоқ?». 47-сон. 33-рақамли хат жўнатилган.

Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги

- М.Исмоилова. «Ишонч» телефонлари ишончлими?». 110-сон. 84-рақамли хат жўнатилган.

Андижон вилояти ҳокимлиги

- Н.Нўмонов. «Қўмир ташвишида кечангун умрлар». 122-сон. 117-рақамли хат жўнатилган.

Фарғона вилояти ҳокимлиги

- Ж.Эргашев. «Оларда кирар жоним, берарда чиқар жоним». 127-сон. 123-рақамли хат жўнатилган.

Тошкент вилояти Автомобиль йўллари ҳудудий бош бошқармаси

- Д.Худойберганова. «Етим йўл ҳали ҳам меҳрдан муво». 139-сон. 134-рақамли хат жўнатилган.

Тошкент вилояти ҳокимлиги

- Д.Худойберганова. «Етим йўл ҳали ҳам меҳрдан муво». 139-сон. 135-рақамли хат жўнатилган.
- Ф.Пардаев. Мурожаатнома. 31-сонли хат билан юборилган.

«Ўзтемирийўйловчи» акциядорлик жамияти

- Таҳририят. «Инкорни рад этиш ёки ким кимни чалғитаяпти?». 143-сон. 139-рақамли хат жўнатилган.

Ички ишлар вазирлиги

- Н.Мадалиева. Мурожаатнома. 14-сонли хат билан юборилган.
- Н.Бойназарова. Мурожаатнома. 27-сонли хат билан юборилган.

АТБ «Халқ банки»

- А.Эшонов. Мурожаатнома. 28-сонли хат билан юборилган.

Хотин-қизлар қўмитаси

- Н.Рўзева. Мурожаатнома. 46-сонли хат билан юборилган.

Олий суд

- Р.Тожиқулов. Мурожаатнома. 56-сонли хат билан юборилган.

«Менинг юртим» телеканали

- Т.Бердиёров ва Г.Каримова. Мурожаатнома. 58-сонли хат билан юборилган.

41 ҚОНУН БҲЙИЧА... «САВОДСИЗЛИК»

11-синф ўқувчилари нега бунчалар ваҳшийликка боришди? Танбех берган ўқитувчи қўл кўтартирган омилар нима? Эҳтимол, «воёга етмаганларга ҳеч нарса қилмайди, қонун бу вазиятда чорасиз», деган калтабин ишонч ўқувчиларга пишанг бергандир! Агар улар қонунни эшитганлари бўйича эмас, ўқиб-ўрганганлари эди, жарима билангина қутулиб кета олмасликларини билган бўлардилар. Энди эса 14 нафар ўқувчи ички ишлар идораларида махсус ҳисоба олинди. Бу – кейинги бекат болалар колонияси дегани.

Шу ўринда бир савол туғилади: нега болаларимиз тугул биз катталар ҳам қонунларни билмаймиз, унга бепасанд қараймиз? Ахир, тўғри яшашнинг йўли битта – қонунларга итоат этиш эмасми? ОАВнинг барча турлари тинмай бонг ураётган бир паллада тадбиркорнинг ери тартиб олиниши, унинг пора эвазига иш бошлаши, текширувчига ҳужжат эмас, зиёфат тақдим этиш каби турли ноҳоиз ҳолатлар нега камаймаяпти? 2012 йил 24 декабрда қабул қилинган «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги қонуннинг 7-моддасида ҳам «Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларининг устуворлиги сўзсиз тан олинмиши» ҳамда «Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси асосида ва уни ижро этиш учун қабул қилиниши» белгилаб қўйилган-ку? Нега шунда ҳам одамлар қонун асосида эмас, ундан ташқарида фаолият юритишни афзал билишмоқда? Қонун бўйича «савод» чиқариш, ўрганишга интилямапти?

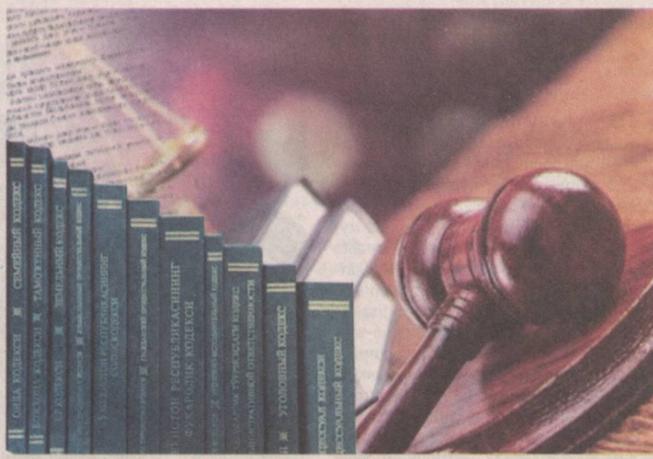
Балки бу «саводсизлик» сабабларидан бири қонунлар тилининг мураккаблиги, оммага мослаштирилмаганлигидандир. Қўлдан-кўп меъёрий-ҳуқуқий, қонун ва қонуности ҳужжатларининг тилига бир эътибор беринг, жуда гализ. Услубий нотўғри қурилган, силлиқлик ва лўндалик етишмайди. Албатта, расмий тил кўча тилидан фарқ қилиши шарт. Одам ўзаро гаплашува тилида қонунни ҳам «ўқиб» кетавермаслиги тушунарли.

Лексин қонуннинг эмин-эркин ишлаб кетишини таъминлайдиган жиҳатлардан бири унинг енгил ўқилиши, осон тушунилиши, тез ёдда қолиши ҳам эмасми? Масалан, «Давлат томонидан кафолатланган тиббий ёрдам ҳажмининг белгиланган ортинча тиббий ва бошқа хил хизматлар кўрсатиш қўшимча хизматлар бўлиб, аҳоли томонидан белгиланган тартибда ҳақ тўланади» («Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида»ги қонун, 8-модда). Бу ерда тиббий хизматга қай ҳолларда ҳақ тўланиши кўзда тутилмоқда. Грамматик жиҳатдан ўзбек тили тушуниш ва ўрганиш қулай бўлган тиллардан ҳисобланади. Уни «Қонунда белгиланган ташқари кўрсатилган тиббий ва бошқа хил хизматлар қўшимча хизматлар ҳисобланиб, уларга аҳоли ўрнатилган тартибда ҳақ тўланади» тарзида тушунарли баён этиш мумкин эди-ку!

Ҳикмат

Эл учун икки нарса мустақкам таянчдир: бири – ҳушёрлик, бошқаси адолат.

Юсуф Хос Ҳожиб

Қонун тили халқона бўлса...

Ёки кўпчилик қонун ҳужжатларининг матни жумла ичида жумла, «ва», «ҳамда» билан уланиб кетаверган узун мураккаб гаплари ойдинлашди. Масалан «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонуннинг 3-моддасини (5-қисми) олайлик:

«Чет эл фуқаролари ВА фуқаролари бўлмаган шахслар Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан тенг равишда виждон эркинлиги ВА диний эътиқод эркинлиги ҳуқуқидан фойдаланадилар ҲАМДА виждон эркинлиги ВА диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун қонунда белгиланган тарзда жавоаб бўладилар» (таъкид бизники – муаллиф).

Тўғри, бундай усул сўзлашув жараёнида ўзини оқлайди. Чунки тин олиш, мантиқий урғу бериш, оҳангни ўзгартириш, овозини балан-пастратиш, суръатни тезлатиш ёки секинлатиш ва юз ифодаси каби бир дунё ёрдамчилар энг ғализ жумлани ҳам тушуниш, қабул қилишни енгиллаштириши мумкин. Бироқ ёзма матнда бундай «ёрдамчилар» имконияти чекланган. Унда қисқа, лўнда ифода, аниқ таъсир ва тўғри танланган сўз назарда тутилмаётган маънони «очади».

Яна қонунлар матнларида давлат тилига ёт бўлган сўз қурилишлари кўп учрайди: «Иш берувчи ходимдан унинг меҳнат вазифалари доирасига кирмайдиган ишларни бажариши, қонунга ҳилоф ёки ходим ва бошқа шахсларнинг ҳаёти ва соғлиги учун ҳавф туғдирувчи, уларнинг шашни ва қабр-қимматини камситувчи ҳаракатлар қилиши таъминланган» ва бошқалар.

«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунда ғализлик номланишдан-ноқ бошланган – «виждон эркинлиги». Бу нима дегани?! Виждон қандай қилиб эркин бўлади?! Виждон эркин эмас, ё бор, ё йўқ бўлади! Шу тушунча «эътиқод эркинлиги» тарзида ифодаланиши керак эмасми? Ахир, қонуннинг 3-моддасида «Виждон эркинлиги фуқаронинг ҳар қандай динга эътиқод қилмаслиқдан иборат кафолатланган конституциявий ҳуқуқи» экани белгилаб қўйилган-ку! 1991 йилда қабул қилинган мазкур қонунга СССРнинг 1990 йилдаги «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунни асос қилиб олинган. Кейинчалик (1993 йилда 9, 334-модда, 1998 йилда 11, 16) муҳим ўзгариш ва қўшимчалар киритилган (ҳозир янги тахрири кўриб чиқилмоқда). Бу қонунни ҳам қайта кўриб чиқиш, жиҳдий тахрир қилиш вақти келди.

«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунда ғализлик номланишдан-ноқ бошланган – «виждон эркинлиги». Бу нима дегани?! Виждон қандай қилиб эркин бўлади?! Виждон эркин эмас, ё бор, ё йўқ бўлади! Шу тушунча «эътиқод эркинлиги» тарзида ифодаланиши керак эмасми? Ахир, қонуннинг 3-моддасида «Виждон эркинлиги фуқаронинг ҳар қандай динга эътиқод қилмаслиқдан иборат кафолатланган конституциявий ҳуқуқи» экани белгилаб қўйилган-ку! 1991 йилда қабул қилинган мазкур қонунга СССРнинг 1990 йилдаги «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунни асос қилиб олинган. Кейинчалик (1993 йилда 9, 334-модда, 1998 йилда 11, 16) муҳим ўзгариш ва қўшимчалар киритилган (ҳозир янги тахрири кўриб чиқилмоқда). Бу қонунни ҳам қайта кўриб чиқиш, жиҳдий тахрир қилиш вақти келди.

«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунда ғализлик номланишдан-ноқ бошланган – «виждон эркинлиги». Бу нима дегани?! Виждон қандай қилиб эркин бўлади?! Виждон эркин эмас, ё бор, ё йўқ бўлади! Шу тушунча «эътиқод эркинлиги» тарзида ифодаланиши керак эмасми? Ахир, қонуннинг 3-моддасида «Виждон эркинлиги фуқаронинг ҳар қандай динга эътиқод қилмаслиқдан иборат кафолатланган конституциявий ҳуқуқи» экани белгилаб қўйилган-ку! 1991 йилда қабул қилинган мазкур қонунга СССРнинг 1990 йилдаги «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунни асос қилиб олинган. Кейинчалик (1993 йилда 9, 334-модда, 1998 йилда 11, 16) муҳим ўзгариш ва қўшимчалар киритилган (ҳозир янги тахрири кўриб чиқилмоқда). Бу қонунни ҳам қайта кўриб чиқиш, жиҳдий тахрир қилиш вақти келди.

ТАЖРИБАМИ ЁКИ КЎЧИРМАКАШЛИК?

Ҳар бир жабҳа тажриба алмашиш, инновацион ғоялар киритиш, иш бермаётган механизми самаралисига алмаштириш орқали ривожланади. Қонун ижодкорлиги ҳам бундан мустасно эмас. Соҳа мутахассислари хориж тажрибаларидан фойдаланиш, илғор ғояларни ўрганиш мақсадида хизмат сафарларига чиқишади, турли семинарларда иштирок этишади. Халқ бу жараёни катта қизиқиш ва кучли умид билан кузатади. Аммо шунча шов-шув, сарф-харажат, оврагарчиликдан сўнг эълон қилинган қонунлар таржимадан иборатлигини кўриб ҳафсаласи пир бўлади. Ҳар ҳолда «жаҳон тажрибасини ўрганиш» у ердаги тайёр қонунни ўзбек тилига таржима қилиб қўйиш, дегани эмас-ку! Ҳар бир давлат қонуни минг йиллик аъналар, аҳоли тафаккури, давлатнинг жўроғий жойлашуви, иклими, қимлар билан кўшни экани, асосийси, ЎЗ ХАЛҚИНИНГ МАНАФААТЛАРИНИ назарда тулган ҳолда

«...зудлик билан ўз аҳамиятини йўқотган қонунлар рўйхатини шакллантиришимиз, амалдаги мавжуд муаммоларни чуқур ва танқидий равишда ўрганиб, энг илғор халқаро тажрибалар асосида тўғридан-тўғри амалиётга қўлландиган қонунлар қабул қилишимиз лозим».

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 26 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасидан

Россия, Латвия, Украина, Беларусь, Қозғоғистон, Озарбайжон каби давлатларнинг мазкур йўналишдаги қонунчилик тажрибаси инобатга олинди» дейди. Жаҳон тажрибасини инобатга олиш билан тайёр қонунни олиб, таржима қилиб қўйишнинг фарқи бўлса керак-рақ? Биз кўчираётган қонунлар ўша халқдагина учрайдиган специфик ҳолатларга асосланади-ку, ахир! Ё Ўзбекистонда қонун ёза оладиган мутахассислар йўқми?! Бизда бундай мутахассисларни тайёрлаб берадиган бутун бошли Тошкент давлат юридик институти бор (1991 йил 15 августда ташкил этилган, 2013 йил 28 июнда университет мақоми берилган). Бу ерда қонун ижод қила олмас ҳам, ҳеч бўлмаса, хорижий қонунни маҳаллий шарт-шароитга мослаштирадиган, қайта ишлайдиган, давлат тилига маҳорат билан ўгирадиган мутахассислар етишиб чиқаётганми? Балки қонун ишлаб чиқиш ва қабул қилиш жараёнига филологлар, тилшунослар, миллиятининг хоҳиш-истагини яхши тушунадиган мутахассисларни жалб этиб кўриш керакдир?..

ҚОНУН ҲАММАГА ТУШУНАРЛИ БЎЛСИН!

Қонунлардан қочиб эмас, уларга асосланиб яшаш керак. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, қонун барча учун қулай, тушунарли ва ҲАММАГА БИР ХИЛ бўлиши зарур.

Шу маънода тилга олинган камчиликлар, бир жиҳатдан, қонун ишлаб чиқариш техникаси билан ҳам боғлиқ. Қонун ишлаб чиқарилиш жараёнида унинг халқ ҳаёти, ҳудудлар манфаати, ҳуқуқий асослари каби жиҳатлари қамраб олинган тақдирда ҳам уни ифодалаш тарзи эътирозга сабаб бўлиши мумкин. Бошқача айтганда, қонун ишлаб чиқиш техникаси кўра муайян сўзлар, тушунчалар ва гап тузилмалари қонун матнида қўлланилмайди («ҳақи йўқ» ўрнига «ҳақли эмас» каби). Чунки қонун ишлаб чиқарилишига қўйиладиган талаблар доирасидан четга чиқиш мумкин эмас – тармом-вассалом. Менталитетимизга, давлат тилига мос, тушунишга қулай бўлса-да, кўпгина сўзларга беаъҳси таъкид мавжуд. Масалан, суд-ҳуқуқ соҳасида тергов ҳужжатлари расмийлаштирилганда «показание» сўзи неғадир «кўрсатув» шаклида қўлланади (маънони тўлиқ ва тўғри очиб берадиган «гувоҳлик» ёки жилакурса «кўрсатма» сўзи тургани ҳолда). Тилимиз эфирга узатиладиган дастур ва жиноятни очишга ёрдам берадиган гувоҳлик сўзларини битта сўз билан ифодалайдиган даражада камбағал эмас-ку?!

Муҳайё ИСМОИЛОВА,
Филология фанлари номзоди

Тахририятдан: Мавзу юзасидан фикр билдиришингиз, мақолада келтирилган мушоҳадаларни ёқлашингиз ёки уни рад этишингиз мумкин. «Ishonch» минбари барча учун очик.

Эълонлар

Аукцион савдолари хабарномаси

«BEST AUKSION SAVDO» масъулияти чекланган жамияти мулкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади

№	Мулк номи	Ўлчов берилги	Миндор	Ҳар бирнинг баҳоси (сўм)	Жамият бошланғич баҳоси (сўм)
1.	Светильник уличный светодиодный 120 Вт, (б/у)	дона	18	668 538	12 033 684
2.	Светильник уличный FYZD под лампу МГ-150Вт,	дона	233	300 000	69 900 000
3.	Светильник уличный PHILIPS под лампу МГ-150Вт, (б/у)	дона	159	309 354	49 187 286
4.	13 метри Улчамдаги КС электр столбалар	дона	72	1 385 300	99 741 600
5.	11 метри СНЦ улчамдаги электр столбалар, (б/у)	дона	45	1 734 600	78 057 000
6.	9,5 метри улчамдаги шестигранная (рубленая) электр столбалар, (б/у)	дона	32	1 565 200	50 086 400
7.	9,0 метри улчамдаги МК-12 электр столбалар, (б/у)	дона	262	1 200 668	314 575 016
8.	11 метри улчамдаги СВЗ электр столбалар, (б/у)	дона	6	1 071 700	6 430 200

2019 йил 11 февраль кунли соат 11:00 да ташкил қилинадиган савдоларга «Тошшахари» ДУКнинг 07.01.2019 йилдаги

Талабгорлар диққати!

Аукцион савдоси ўтказилмаган ЛОТ бўйича такрорий аукцион савдоси 2019 йил 19-26 февраль ҳамда 5 март кунлари соат 12:00 да бўлиб ўтади.
Аукцион савдоларида иштирок этиш учун бюртманомалар «Аукцион ташкилотчиси» томонидан русий иш кунлари 2019 йил 11 февраль куниндаги савдо учун 8 февраль кунига қадар, 19 февраль куниндаги савдо учун 18 февраль, 26 февраль куниндаги савдо учун 25 февраль, 5 март куниндаги савдо учун 4 март кунига қадар (байрам ва дам оlish кунларидан ташқари, соат 10:00 дан 16:00 гача қабул қилинади (13:00 дан 14:00 гача тушлик).
Аукцион савдоларида иштирок этиш истагида бўлган талабгорлар «Аукцион ташкилотчиси» билан тузиладиган закатат пули тўғрисидаги келишув шартномасига асосан мулк бошланғич баҳосининг 5 фоизи миқдордаги закатат пуллари тўлашлари ҳамда жисмоний шахслардан паспорт нухсаси, юридик шахслардан давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, устави

нухсаси ва савдога қатнашувчи ишончли вакил учун тасдиқланган ишончнома тақдим этилиши сўралади.

Аукцион савдоси ғолибига 10 кунлик муддат ичида олди-сотди шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Сотувчи томонидан мулк учун тўловларни тўлаш муддати олди-сотди шартномаси тузилганда белгиланади.
Закатат тўлови учун реквизиляр: «BEST AUKSION SAVDO» МЧЖ, х/р: 20208000500842711001, АТБ «Қишлоқ қурилиш банк» Тошкент шаҳар минтақавий филиали МҲО: 00452, СТИР: 305300366.

Юқорида номи келтирилган мулклар Сергели тумани, Қумарик кўчаси, 3-уй манзилида сақланмоқда.
Аукцион савдосига қўйилган мулклар билан корхона вакили иштирокида жойига бориб танишиш мумкин.
Бюртманомаларни қабул қилиш ёки қўшимча маълумотлар учун:
Манзил: Тошкент шаҳри, АНавоий кўчаси, 30-уй. Тел.: (99) 862-16-71, e-mail: bas_savdo@mail.ru.
Гувоҳнома №576174.

Футбол: Осие кубоги

Кеча Бирлашган Араб Амирликларида ўтказилган Осие Кубоғининг «F» гуруҳидан ўрин олган учрашувлар бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон терма жамоаси Уммон термасига қарши майдонга тушиб ва қийинчилик билан бўлса-да 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди.

Купердан «супер» ғалаба

Баҳс аввалида футболчиларимиз Ҳимовий ўйин услубини танлаб, асосан қарши ҳужумларга таяниб ҳаракат қилишди. Уммонликлар эса бирин-кетин ҳужумлар уюштириб, дарвозамиз олдида хавфли вазиятлар яратиб бошлашди.

Яхшики, 34-дақиқада Одил Аҳмедов йўллаган жарима зарбаси гол билан яқунлашди. Иккинчи бўлимда ҳам неғадир қутилган тактик ўзгаришлар амалга ўширилмади. Натижда футболчиларимиз кўплаб вазиятларда позиция хатоларга йўл қўйишди. 71-дақиқада захирадан майдонга тушган рақиб футболчиси Мухсин Ал-Ҳасаниннинг зарбасидан сўнг ҳисоб тенглашди. Босим янада кучайди. Ким билсин, аргентиналик мураббий Эктор Купер ўз вақтида таркибда ўзгариш қилмаганида оқибати нима билан тугарди? 86-дақиқада захирадан майдонга тушган Элдор Шомуродов гол уриб, ҳисобни 2:1 га етказди ва бу яқунда чемпионликнинг ғалабасини таъминлади. Қолган дақиқаларда футболчиларимиз кўпроқ вақтни чўзиш билан банд бўлишди. Иккинчи бўлимга кўшиб берилган дақиқаларда дарвозабон билан бирга-бир вазиятга чиқиб бораётган рақибга нисбатан «сўнгги умид» фолини ишлатган Егор Кримец майдондан четлатилди.

Учрашувда ғалаба қозонган бўлса-да, ўйин давомида кўплаб камчиликлар кўзга ташланди. Ҳимовий ўйин термаимизга қимматга тушиши мумкинлиги сезилиб қолди. Хайриятки, футболчиларимиз бутун ўйин давомида рақиб дарвозасига бор-йўғи 3 марта зарба берган бўлсалар-да, унинг иккитасини гол билан яқунлашди. Бундан ташқари, дарвозабон Игнатий Нестеровнинг муқаррар голларни бартараф қилиши яқуний натижага катта ҳисса қўшди.

Терма жамоамизнинг кейинги баҳсларда янада ёрқинроқ ўйин кўрсатиб, ишончли ғалабаларга эришишига умид қиламиз.
Ҳамюртларимиз гуруҳ босқичидаги навбатдаги ўйинларни 13 январда Туркманистон, 17 январда эса Япония термасига қарши ўтказишади.
Зиёбек ИСМОИЛОВ,
«Ishonch» муҳбири

МУАССИС:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

ISSN 2010-5000
2007 йил 11 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 116-рақам билан рўйхатга олинган.

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳрир ҳайъати:

- Қудратилла РАФИҚОВ (таҳрир ҳайъати раиси),
- Улуғбек ЖАЛМЕНОВ,
- Анвар АБДУМУХТОРОВ,
- Сайфулло АХМЕДОВ,
- Ақмал САЙДОВ,
- Равшан БЕДИЛОВ,
- Қутлимурот СОБИРОВ,
- Сўхроб РАФИҚОВ,
- Шоқосим ШОИСЛОМОВ,
- Ҳамидулла ПИРИМКУЛОВ,
- Нодира КАРИМОВА,
- Анвар ҚУЛМУРОДОВ,
- Темур МАМАЖОНОВ,
- Меҳридин ШАКУРОВ,
- Валентина ПАРЦЕНЯК

Бош муҳаррир
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўлимлар:
Касаба уюшмалари ҳаёти – (71) 256-64-69
Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт – (71) 256-52-89
Миллий-маънавий қадриятлар ва спорт – (71) 256-82-79
Хатлар ва муҳбирлар билан ишлаш – (71) 256-85-43
Маркетинг ва обуна – (71) 256-87-73

www.ishonch.uz
сайти орқали Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, энг сўнгги янгиликлар, таҳлилий, танқидий мақолалар, хабарларнинг тўлиқ матни билан танишингиз мумкин.

Худудлардаги муҳбирлар:
Қорақалпоғистон Республикаси – (+998-99) 889-90-22
Андижон – (+998-99) 889-90-23
Жиззах – (+998-99) 889-90-25
Наманган – (+998-99) 889-98-02
Навоий – (+998-99) 889-90-28
Самарқанд – (+998-99) 889-90-26
Сирдарё – (+998-99) 889-98-55
Сурхондарё – (+998-91) 233-69-07
Фаргона – (+998-99) 889-90-24
Хоразм – (+998-99) 889-98-01
Қашқадарё – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқланми мумкин.

Навбатчи муҳаррир: Х. Норбоев
Навбатчи: Й. Асқодов
Мушаххис: С. Шодиева
Саҳифаловчи: Х. Абдужамиллов

ЎА яқун – 00:35
Топширилди – 02:00

Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Буюртма Ғ – 117.
29010 нухсада босилди.
Нашр қилинган: 133

1 3 4 5 6

Манзилимиз:
100165, Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 24-уй.
E-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Газета ҳафтанинг сенанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.
Газета «Ishonch»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Shanq» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди.
Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Тахририй ҳисобрақами:
2021 0000 0004 3052 7001,
АТИБ «Ishonch bank»
Яншобод филиали,
банк номи: 00959,
СТИР: 201133889,
ОКДЗ: 58130